

Stanovisko resortního týmu Pirátů k optimalizaci středních škol ve Středočeském kraji

Po seznámení s předloženou dokumentací školský tým poslaneckého klubu Pirátů nedoporučuje vyjádřit podporu záměru zrušení příbramského Gymnázia pod Svatou horou (respektive jeho sloučení s gymnáziem v ulici Legionářů) a je plně v souladu se stanoviskem krajského KETu Pirátů ve Středočeském kraji.

Z předložené dokumentace vyplývá, že je záměr na optimalizaci škol v Příbrami primárně opřen o neúspěšnost žáků u maturitní zkoušky a nedostatečnou naplněností kapacit škol.

K tomu si dovoluujeme doplnit následující:

- Z veřejně dostupných dat Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV/CERMAT) jasně vyplývá, že žáci gymnázia pod Svatou horou vykazují u maturity vysokou míru úspěšnosti. Podíl úspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky převyšuje průměrný podíl úspěšnosti žáků příslušného typu školy za Středočeský kraj (viz [portál CZVV/CERMAT](#)). Budeme-li navíc operovat s argumentem, že příbramská gymnázia přijímají žáky s horšími výsledky ve společné části jednotné přijímací zkoušky, lze s ohledem na výše uvedené konstatovat, že je gymnázium pod Svatou horou schopno své žáky k maturitní zkoušce kvalitně připravit.
- Předložená dokumentace operuje s kapacitou budov, která však převyšuje reálnou kapacitu oborů. Gymnázium v ulici Legionářů má sice kapacitu budovy pro 720 žáků, ale může naplnit pouze 20 tříd s kapacitou 600 žáků. Tato škola je tedy ve skutečnosti naplněna na více než 95 %. Kapacita gymnázia pod Svatou horou je naplněna z 90 %.
- Přepočtení žáků gymnázií na 10 tisíc obyvatel nedostatečně reflektuje územní dimenzi ve smyslu lokální dostupnosti škol a oborové nabídky v území (v jiných lokalitách jsou dostupnější školy v Praze apod.).

Plně se ztotožňujeme s tím, že je nutné optimalizaci na krajské úrovni řešit. V ideálním případě by bylo nicméně vhodné zaměřit se nejen na naplnění kapacit škol, ale rovněž na oborovou nabídku v kraji. Pokud je cílem optimalizace řešení situace v oborech s odborným zaměřením, z dlouhodobého hlediska považujeme za žádoucí zaměřit se na zvyšování atraktivity těchto oborů, posilovat spolupráci odborných škol se zaměstnavateli, rozvíjet služby kariérového poradenství v souvislosti s volbou oboru. Tyto aktivity mohou být podpořeny například v rámci krajského akčního plánování, kde je rozvoj odborného vzdělávání a kariérového poradenství jednou z prioritních oblastí. Samotný plán optimalizace by pak měl být připraven nejen na základě reálných dat, ale rovněž ve vazbě na zpracovanou analýzu dopadů vyplývajících z uvažovaných záměrů/opatření.

V souvislosti s uvažovaným záměrem na zrušení gymnázia pod Svatou horou / sloučení s gymnáziem v ulici Legionářů, je třeba zohlednit následující:

- Navrhované řešení nijak nevyřeší současnou roztržičnost oborů středoškolského vzdělávání, které jsou ve městě nabízeny.
- Snižování kapacit gymnázií mechanicky nepovede ke zvýšení zájmu o studium oborů středních odborných škol. Je nutné si uvědomit, že studium oborů s odborným zaměřením klade na zájemce o studium velmi specifické požadavky, které zájemci o gymnaziální vzdělávání nemusí vůbec splňovat. Tento způsob ovlivňování volby oboru může vést k nízké identifikaci žáka se zvoleným oborem, i k nárůstu rizika školního neúspěchu a ve výsledku až k předčasným odchodům ze vzdělávání (problematikou nízké identifikace s oborem se zabývají například některé vybrané studie Národního pedagogického institutu ČR k přechodu absolventů SŠ na trh práce, viz [zde](#)). Zájemci o studium na gymnáziu tak reálně budou hledat volná místa na gymnáziích v jiných lokalitách, a to bez ohledu na dojezdovou vzdálenost. Ve výsledku může dojít i k odlivu těchto žáků, kteří se již do Příbrami nebudou vracet.

- S omezením kapacit dojde ke zvýšení tlaku na žáky u přijímacích zkoušek a znevýhodnění žáků ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí, kteří si nemohou finančně dovolit doučování a individuální přípravu ke zkouškám. Lokálně se tím prohloubí nerovnost v přístupu ke vzdělávání, což je celorepublikový problém, na který dlouhodobě upozorňují mezinárodní organizace jako OECD apod.
- V důsledku navržených kroků nebude v lokalitě vůbec dostupná nabídka šestiletých oborů gymnaziálního vzdělávání.